

Odesa sub administratie romaneasca. Memoriile unui fost ofiter NKVD

Propaganda **sovietica** a intoxicat si sufocat mintile romanilor din **Basarabia** si din teritoriile cedate pe vremea **URSS**-ului Ucrainei, astfel incat s-a ajuns ca unii dintre etnicii romani nascuti in perioada de varf a sovietelor in aceste teritorii sa devina chiar antiromani inversunati.

Odesa sub administratie romaneasca. Memoriile unui fost ofiter NKVD, foto: arhiva lui Willy Pragher

Iata ce putem afla din memoriile unui fost ofiter NKVD care a notat minutios evenimentele de la **Odesa** din timpul administratiei romanesti (traducere din limba **rusa**):

20 x 50 HD Multi coated Military Binocular – \$31.76

”Destul de aproape de frontierele de vest ale URSS, se aflau 4 orase legendare, cu o arhitectura remarcabila. Vilnius si Liov au avut noroc in 1941, au avut noroc si in 1944. De aceea, in aceste orase, chiar si acum, vin o multime de turisti. Sankt-Petersburg a avut noroc mai putin pentru ca locuitorii au ramas ostatici timp de 900 de zile, cat a durat blocada. Kievul a fost bombardat.

Dar aici este vorba de Odessa. Pe durata intregului **razboi**, **Stalin** a dat doua decrete celebre. Primul decret purta numarul 227 si interzicea **militarilor** sa-si abandoneze pozitiile, altfel erau executati. Publicul l-a botezat “Niciun pas inapoi!” Al doilea decret a fost secretizat, de aceea, numarul lui incepea cu 0. Acesta este Prikazul № 0428 din 17 noiembrie 1941, cu privire la crearea echipelor de distrugere a localitatilor puternic populate din spatele armatelor germano-fasciste.

Comandamentul Suprem a ordonat “distrugerea si arderea pana la temelii a tuturor asezarilor din spatele trupelor germane, la o distanta de 40 – 60 km in adancime de la limita frontului si 20 – 30 km la dreapta si in stanga a drumurilor”.

“In fiecare regiment se vor crea echipe de vanatori de cate 20 – 30 de persoane pentru a arunca in aer si pentru a incendia asezarile unde se afla inamicul”; in timpul retragerii, “este obligatoriu sa se distruga toate asezarile, fara exceptie, astfel ca inamicul sa nu le poata folosi.”

De fapt, era intruchiparea frazei celebre a lui Trotski: “Daca trebuie sa parasim locul, apoi dupa noi trebuie sa ramana cimitir.” La inceputul lui august 1941, romanii, impreuna cu nemtii, au ocupat usor teritoriul de pana la Bug, dar in septembrie au avut numai esecuri.

La inceput, intr-o catastrofa aeriana, a murit generalul Ioanitiu, creierul operatiunilor de la Odessa. Apoi, Armata Rosie a izbutit sa efectueze un desant de succes in satul Grigoriivka, obtinand un punct de sprijin

important in partea de nord. Dar aici, comandamentul **sovietic** a facut o gafa **monumentala** si nemtii au patruns in Crimeea din care se putea face o cetate inexpugnabila...

Apararea Odessei devenise fara sens, trebuiau evacuati 80.000 de **militari** din garnizoana pentru apararea Sevastopolului. Au fost 15 zile pentru predarea Odessei. Pe nimeni nu interesa ca in oras raman 300.000 de cetateni carora puterea **sovietica** le declara iubire de o suta de ori pe zi.

Tot transportul – 2500 de **automobile** si **autobuze**, 180 de tractoare au fost aruncate in mare, 90 locomotive au fost distruse, 9000 cai au fost sacrificati si partial trans**formati** in **carnati**, dar, mai ales, au fost mitraliati de NKVD-isti. Toata strada Primorskaia era plina de cadavrele cailor. Toate carutele au fost arse – aproximativ 9000.

In noaptea de 15-16 octombrie 1941, echipa demolatorilor a distrus tot ce era de oarecare valoare in oras. Este interesant ca localnicii i-au impiedicat sa distruga unele obiective de importanta **sociala** din oras. Fapt recunoscut de literatura **sovietica**. Erau numiti “spioni germano-romani”. In oras mai ramesesera prizon**ieri** romani si germani, nimeni nu poate sa spuna cati erau, probabil de la 900 la 3000-4000. Toti au fost impuscati.

Dar acest lucru nu era de ajuns, au hotarat sa inunde o parte a orasului, care era sub nivelul limanurilor. Noaptea au aruncat in aer centrala electrica, toate fabricile de paine. Au dat drumul la vanele de apa si au secat bazinele, iar spre dimineata ardeau practic toate scolile din oras.

Ai nostri, armata au plecat din Odessa, de parca in oras nu mai rasese niciun suflet viu. La 15 septembrie, a fost aruncat in aer in mod absurd si Farul Vorontov. In zorii zilei, deasupra pietei noi, au aparut avioane cu stele rosii si pe deasupra capetelor zburau bombe. Sute de civili au fost ucisi asa atunci. Bombele au facut praf un depozit de langa muzeul actual al Marinei, unde erau depozitate **aparatele** de radio, confiscate de la populatie.

Spre seara, au inceput sa intre in oras primele unitati **militare** de romani. In pozitiile de aparare, au fost aruncati cateva mii de soldati si marinari **sovietici**. Pur si simplu i-au abandonat acolo. Cum stateau in transee, ei au aflat de la localnici ca Odessa a cazut in mainile romanilor de cateva zile.

In timp ce plecau, **comunistii** lasau in urma pliante cu un continut de o aroganta fenomenala: “Catre toti cetatenii Odessei si Regiunii Odessa! Comitetul de partid regional si Comitetul Executiv al Consiliului Regional va roaga sa nu puneti armele joc niciun minut in lupta contra ocupantilor romano-germani.

Tratati-i fara mila pe invadatori, sa-i bateti la fiecare pas, sa-i urmariti mereu, omorati-i ca pe niste caini lasi. In fiecare casa, in fiecare curte sau ulita, pe drumurile mari sau mici, **dusmanul** sa fie primit cu moarte. In fiecare raion, in fiecare sat din regiunea noastra si in orsul Odessa, sa arda flacara razbunarii partizanilor!

Actionati cu indrazneala si fara mila, sa bateti si sa distrugeti fara mila inamicul! La arme, tovarasi! La arme, si razbunare groaznica contra **dusmanilor!**” Odessa a fost cea mai mare cucerire a Romaniei in toata istoria existentei ei.

Antonescu a cautat multa vreme un candidat pentru postul de primar al Odessei. Trebuia sa fie un roman care sa vorbeasca liber ruseste, in plus sa cunoasca perfect orasul si sa aiba experienta in munca de administratie. Un asemenea om a fost Gherman Pantea, fost locotenent in armata tarista, participant la Primul Razboi Mondial.

Guvernator a fost desemnat profesorul Alexianu. Situatia era grea: in pragul iernii, un oras cu 300.000 de oameni ramane fara apa, fara curent electirc, fara transport, fara **alimente**, fara legaturi **telefonice**. Din spitale fusese luata toata **aparatura**. In fata lui Pantea si a celor 16 functionari pe care i-a adus cu el, era o sarcina complexa: in cel mai scurt timp, sa readuca viata in oras. Este uimitor, dar a reusit.

În iulie-august 1942, nivelul de trai din Odessa, în multe privințe (și poate chiar pe ansamblu) depășea nivelul de trai de dinaintea **razboiului**. Cum a făcut asta? A jucat un rol deosebit administrația competentă. Românii i-au înregistrat pe toți care știu să facă ceva cu mâinile lor: ingineri, medici, tehnicieni și i-au atras (pe bani) să facă orașul să funcționeze.

Apoi au dat **lumina verde** pentru inițiativa particulară. Magazine private, restaurante, cafenele, frizerii, **atelieri** de reparații s-au deschis cu sutele. De la revoluția **comunistă** trecuseră 24 de ani, din timpul NEP-ului – 12-13 ani. Încă mai existau oameni care știau ce înseamnă o afacere. În plus, românii au făcut restituirea: dacă venea cineva cu probe și demonstra că până la revoluția **comunistă** avusese o uzină sau un **magazin**, i se restituiau.

Este foarte clar că dacă puterea **comunistă** ar fi procedat așa în acea perioadă, nivelul de trai s-ar fi ridicat rapid. “Asemenea” oameni erau încă foarte mulți. De ce au făcut românii toate astea? Se considera că ei voiau să integreze Transnistria în **Romania**, iar cetățenii erau considerați ca de-ai lor. Dar probabil că nemții aveau planurile lor.

În orice caz, **valuta** noastră era marca, nu leul. Între Transnistria și reichkommissariatul “**Ucraina**”, a fost stabilită frontiera în toată regula. Dar acest lucru a jucat un rol pozitiv fiindcă, după recolta bogată din 1942, regiunea a fost pur și simplu copleșită cu **alimente**.

Referitor la legitimitatea aflării romanilor pe teritoriul **URSS**, pentru corectă utilizare a cuvântului “**ocupatie**”, se pot spune următoarele. În general, singurul proprietar legitim al drepturilor asupra Odesei din 1794 a fost dinastia de Holstein-Gottorp (Romanovii – nota trad.).

Ei au pus bazele acestui oraș și în vremea lor, aici s-a construit tot ce mai atrage atenția. Însă ultimul împărat al dinastiei – Nikolai al II-lea, a fost înlăturat de pe tron în 1917. Un alt proprietar legitim al orașului poate fi considerată armata generalului Denikin, deoarece el a pledat pentru convocarea unei adunări constituante.

Se poate considera legitimă și administrația germană, care a apărut aici în 1918, după încheierea **Tratatului** de pace de la Brest-Litovsk. Toate celelate **autorități** se poate spune că au fost de **ocupatie**. Pe de o parte.

Dar dacă aplicăm norma “are dreptate cel care este mai puternic”, atunci toți cei care au condus acest oraș sunt legitimi. Cel mai probabil, așa au socotit și **autoritățile** actuale din Odessa: pe site-ul oficial al orașului, numele lui Gherman Pantea se află pe lista conducătorilor orașului începând din 1794. Cu alte cuvinte, el este la fel de legitim, ca toți ceilalți. Odessa a fost un bastion al disidenței, despre care majoritatea scriitorilor ruși au scris.

Acest oraș a fost destul de bogat, ca să fie “pentru revoluție”. Chiar dacă avea numeroși evrei. Primele 5 zile ale sederii romanilor în Odessa au fost destul de liniștite. La 19 octombrie, s-au deschis piete. A început deblocarea și curățarea strazilor. Dar pe 22 octombrie, s-au implicat agenții NKVD, care se ocupau cu atacurile teroriste.

Gherman Pantea a trimis la București planul de **redresare** a Odesei încă de la începutul lui septembrie, pe când nu era clar dacă românii vor fi acolo în tot anul 1941. În plan erau indicate clădirile care trebuiau folosite de administrația română.

Comanduirea **militară** era planificată să se stabilească în imensa clădire a NKVD de pe strada Marazlievskaia 40. Construcția era ridicată în 1910 și era o capodoperă inginerască: avea lifturi, apă caldă, încălzire centrală și stație electrică **autonomă**.

Dar apoi acestei clădiri i s-a conferit o altă glorie: în ea s-a stabilit conducerea CK din Odessa, care a fost una din cele mai sângeroase. La începutul lui octombrie, agenții **sovietici** au capturat niște ofițeri români. Așa a

inceput planul. E de neinteles de ce nu au hotarat sa arunce in aer cladirea unde avea sa se instaleze GESTAPO si nici cladirea Sigurantei din strada Bebel 12.

Pe timp de noapte, sapau o groapa adanca la subsolul cladirii. Acolo au pus 3 tone de trotil, iar langa coloanele de instalatii au adus doua bombe de aviatie de cate 100 de kilograme. Trebuia sa se foloseasca un semnal radio pentru explozie cand se intalneau aicicomandantii germani cu cei romani. Iar semnalul de o anumita frecventa trebuia trimis de la Sevastopol.

Mai departe s-au petrecut lucruri greu de inteles. Cand romanii au intrat in Odessa, ei au fost preveniti ca este minata cladirea. Pe 18 octombrie, inaintea intrarii in cladire, genistii germani au verificat atent peste tot. Pe 19 octombrie, pentru ca se continuau avertismentele referitoare la minarea cladirii, au verificat si genistii romani. Amplasarea bombei se facuse intr-un loc ideal.

Pe 21 octombrie, cand Pantea isi bea ceaiul in aceasta cladire in cabinetul generalului Glogojanu, comandantul de razboi al Diviziei a 10-a, a venit o femeie in varsta si le-a spus ca fiul ei a lucrat in cladire ca electrician si ca a vazut cum au minat-o. Insusii Pantea a scris in memoriile lui aceste lucruri. Dupa 1990, a povestit la Televiziunea Romana si nepotul lui Glogojanu. Pantea a intrat in alerta, dar Glogojanu l-a linistit, spunandu-i ca a auzit ca e minata de mai multe ori si ca s-a verificat cladirea de doua ori si nu s-a gasit nimic.

Pantea a insistat sa verifice din nou. In seara de 22 octombrie, a fost organizat aici un banchet dedicat instalarii administratiei romanesti. Peste cateva zile, ofiterul de informatii german scria in raportul lui: "Joi, 22 octombrie, la ora 15.30, au venit doi comunisti si ne-au prevenit ca, in jumatate de ora, cladirea va sari in aer. Dar acest avertisment nu a fost luat in asema din cauza alarmei false, care avusese loc cu o zi inainte".

La ora 17.45, cladirea a zburat in aer. Eu am discutat apoi cu multi oameni care locuiau in Odessa si toti spuneau la fel. Nimeni nu-si amintea de bubuitura, toti vorbeau de cutremur. A fost cel mai mare succes raportat de NKVD timp de 907 zile, cat a durat autoritatea romana de la Odessa.

A mai fost un caz pe 18 noiembrie, cand un tren militar romanesc a deraiat cu un esalon intreg. Aici s-a terminat pagina eroica. In februarie 1944, aici a fost parasutat un detasament NKVD, in frunte cu cekistul Avdeev (care fusese condamnat la moarte de NKVD prin impuscarea, cu pedeapsa comutata la 15 ani de lagar), "pentru a face legatura cu partizanii".

Peste cateva zile, grupul a fost anihilat si Avdeev s-a trezit cu un glont in frunte. Explozia cladirii din strada Marazlievska a patruns in literatura sovietica cu detalii legendare. Se dau cifrele mortilor, mereu altele si mereu fantastice, se scrie ca a fost distrusa toata administratia romaneasca, ca au fost omorati 300-400 de oameni.

Aceste cifre pot fi credibile daca ne gandim ca au mai sarit in aer alte trei case in care traiau oameni. Pe 22 octombrie, toti stiau ca acea cladire fusese minata. De aceea, au venit la banchet numai cei care erau convinsi ca minarea cladirii era o soparla de-a NKVD. Un singur general a venit – Glogojanu.

Trestioreanu, adjunctul lui, procurorul si comisarul politiei, Pantea si Alexianu nu au venit. Nu a venit niciun general german. Iata comunicatul oficial roman: "Desi cladirea a fost controlata de genisti si nu a fost identificat nimic suspect, totusi in dupa-amiaza zilei de 22 octombrie, ora 17.45, ea a sarit in aer.

In urma exploziei si-au pierdut viata si au fost raniti un numar de 135 de militari romani si germani (79 ucisi, 43 raniti si 13 disparuti), printre care comandantul diviziei 10 infanterie, generalul Ion Glogojeanu, seful de stat

major, colonelul Ionescu Mangu, ofiterii germani, capitan de corveta Walter Reichert, comandor Herwart Schmidt, capitan Valter Kern.

“Printre ofiterii mai in varsta erau colonelul roman Mangu Ionescu si trei capitani germani. Asta a fost tot. Si iata ca acest “tot” a devenit in creierii istoricilor sovietici “sute de ofiteri”. Inaintea cladirii distruse, in parcul Alexandrovski, romanii au facut un cimitir memorial, pe care l-au luat cu ei in 1944. Antonescu a ordonat executarea a 200 de oameni pentru fiecare victima, si 100 – pentru fiecare ranit.

A doua zi, romanii si nemtii au organizat o adevarata razbunare, au fost impuscati sau spanzurati destul de multi oameni, dar nu se poate spune cati. A fost cea mai sangeroasa zi din istoria acestui oras. Unii vorbesc de 5000 de morti, dar asta este o cifra maxima. Nici NKVD nu a mai riscat nimic.

Desigur, ei stiau care puteau fi consecintele, dar asta nu i-a impiedicat s-o faca. Eu consider ca tot ce au facut romanii pe 23 octombrie a fost o mare greseala, dar nemtii sunt puternic responsabili de aceasta problema. Noua ne place sa vorbim cat de multi oameni au omorat nemtii, dar niciodata nu se spune ca un mare numar de actiuni de acest gen au fost practic replici de raspuns la actiunile brigazilor speciale ale NKVD.

Voi adauga apoi ca NKVD lua ostatici din prima zi de existenta. Astfel, de exemplu, trimittandu-l la Odessa pe cekistul Avdeev in anul 1944, cu misiune de condamnat la moarte, i s-a luat ostatica toata familia.

Cand plecau de pe un teritoriu, autoritatile sovietice lasau in urma asa numitele “comitete regionale subterane”. Teoretic, primul secretar al comitetului regional, cu aparatul lui de activisti, intra in ilegalitate si indeplinea misiunile primite de la Moscova in teritoriile ocupate. Toate teritoriile ocupate de germani erau intesate de retele ale organelor de partid. Asa cum se vede in filmele sovietice.

In realitate, lucrurile stateau taman pe dos. Va imaginati cumva ca asemenea comitete subterane existau in Estonia sau in Moldova? Sau in vestul Ucrainei? In orasul nostru de la Marea Neagra, lucrurile s-au intamplat de-a dreptul comic. In 1941, comitetul regional local era condus de tovarasul A.G. Kolibanov. El trebuia sa ramana in oras si sa conduca reseaua subterana.

Dar in ultima zi, el a hotarat ca e mai bine sa nu riste, s-a deghizat in uniforma de colonel si a parasit orasul, impreuna cu familia. L-a lasat in locul lui pe tovarasul Terovski, fost sef de colhoz, caruia i-a dat “legaturile” muncii ilegale si o zdravana suma de bani in cervonti de aur, i-a aratat locurile unde sunt ascunse armele, ratiile si pliantele.

Cand au venit romanii, Petrovski, deschis la minte, a hotarat ca nici el nu merita sa riste. Peste 5 zile, s-a dus si a povestit tot. Cand, la sfarsitul lui august 1943, frontul rosu se apropia de Odessa, Petrovski a decis sa treaca in ilegalitate, dar a fost capturat si trimis la pastrare la Bucuresti. In septembrie 1944, acolo l-a gasit Armata Rosie si dragul de NKVD.

Au urmat procesul si impuscarea. Asa istorie scurta a avut “comitetul regional subteran din Odessa”. Au fost si cekisti in ilegalitate. Cand s-a decis abandonarea Odessei, de la Moscova a venit o grupa de cekisti – 6 oameni, condusi de un oarecare Molodtov. La 5 septembrie, in catacombele satului Nerubaiskoe, au facut cunostinta agentii subterani din Moscova cu cei din Odessa.

A urmat lupta in care cei din Odessa, fiind mai multi (13 contra 6), i-au batut salbatic pe cei din Moscova. Probabil ca agentii din Odessa s-au alaturat romanilor carora le-au spus ca e minata cladirea inca din prima zi, dar pur si simplu nu cunosteau sistemul de minare. Si germanii, si romanii au aratat o nepasare surprinzatoare, si pe 22 octombrie, Molodtov a trimis un semnal in Crimeea.

De acolo, s-a întors semnalul care a pus în funcțiune detonatorul din clădire. Acțiunile Moscovei de mai târziu au eșuat. N. Fedorovici, șeful activiștilor ilegali din Odessa, care lucra “sus” (adică în oraș, nu în catacombe), a propus Sigurantei să-și aducă serviciile. În primul rând, l-a ademenit pe Molodtsov. Pe 25 februarie, l-au arestat într-o clădire conspirativă, iar pe ceilalți patru moscoviti agenții din Odessa i-au dezarmat și i-au închis într-o catacombă.

Putin mai târziu, toți au fost împușcați din ordinul comandantului Kuznetsov, care controla catacombele. Treptat, foamea i-a scos pe oamenii subteranei la **suprafață**, unde au devenit ținte **usoare** ale Sigurantei. Cei mai mulți au fost răcolati.

Iată cum descrie situația în vara lui 1942 **istoricul** I. Gavriucenkov: “Detasamentul cekistilor a continuat activitatea în subteran. Toți au renunțat la orice plăcere. La 28 august 1942, Kuznetsov l-a împușcat pe Molodtsov fiindcă a furat pâine. Pe 27 septembrie, a mai executat doi, pe Polscikov și pe Kovalciuk pentru că au furat **alimente** și pentru “promiscuitate sexuală”.

Temându-se că va fi următorul, moscovitul Abramov l-a ucis pe Kuznetsov peste o lună mai târziu. Într-o cartică de însemnări, găsită în catacombele NKVD din **Ucraina**, Abramov scria: “Locotenentul V.A. Kuznetsov, fostul șef al celui de-al treilea detașament NKVD din Odessa, a fost împușcat de mine cu două gloanțe în cap în sala “Fabrică de oglinzi” (denumirea unei catacombe artificiale), pe 21 octombrie 1942”. Autorul nu spune ce activități subterane făceau ei. Erau cu totul secrete din moment ce nimeni nu le știe.

În acest timp, în oraș viața se refăcuse complet. S-au deschis sute de restaurante și cafenele. Cekistii au primit bani de la Siguranță. Așa se explică de ce, în ciuda “istoriei grandioase a mișcării de partizani din Odessa”, numai pentru doi oameni s-au făcut nu **monumente**, ci numai niște plăcute comemorative: pentru Molodtsov și pentru Gordienko, omul lui de legătură. Și asta e totul. Nu are rost să-i judecăm pe cei din catacombe.

Dacă țara și-a abandonat orașul, atunci de ce orașul nu-și poate părăsi țara? Eu am experiența catacombelor și pot spune că acolo ți se termină creierul. Și repede. În septembrie 1944, arhivele Sigurantei au căzut în labela NKVD, după care toată rețeaua din Odessa a fost împușcată. Despre perioada **istorică** în care românii au fost la Odessa s-au scris volume impresionante de **articole**, de cărți, amintiri și cercetări.

Iată scriu 5 oameni 5 **articole** diferite, citești și vezi că toți spun adevărul, deși **articolele** sunt total diferite. La fel a fost și cu românii. Jumatate din curtea noastră veche a trăit sub romani.

(P): În această campanie oferim gratuit un borcan de miere cu design special pentru orice comandă plasată în perioada 09 - 24 februarie 2019

Este interesant că toate remarcile se reduceau la două idei:

- a) pe timpul romanilor erau de toate;
- b) pe timpul romanilor, tot lucrau.

Amintiti-vă de fraza spusă de hotul Gotman în **filmul** “Lichidarea”: “Pe timpul romanilor era mai bine?” De fapt, această frază zboară peste tot. Pe timpul romanilor, Odessa era inundată de tipărituri. Apareau aici o groază de ziare, inclusiv pentru copii, veneau ziare din **Romania** și din **Germania**.

Gazeta populară “Molva” (“Zvonul”) se ocupa de viața mondenă. Aparea și ziarul “Smeh” (“Hohotul”), care prezenta glume la limita decenței, anecdote, caricaturi cu **Stalin**. După aprilie 1944, cei care au făcut asemenea publicații au primit 10-15 ani de lagăr. La 3 noiembrie, după ce s-a reușit pornirea centralei electrice, au început să funcționeze primele linii de tramvai. Pe 4 noiembrie, și-au reluat activitatea 6 spitale. Pe 7 noiembrie, au fost obligați toți **comuniștii** să se înregistreze oficial.

Ei trebuiau sa semneze o declaratie ca au gresit cand au ajuns la asemenea convingeri si nu pateau nimic. Oare sa fi ajuns asemenea liste in label NKVD? Pe 15 noiembrie, a pornit primul mare generator electric. La 16 noiembrie, departamentul romano-german al cailor ferate din Odessa a reluat transportul de pasageri spre Transnistria. La 9 noiembrie, toate strazile au revenit la denumirile de pe timpul tarului.

Cinci strazi au fost botezate in onoarea unor personalitati din **Romania**, dar si in onoarea lui Hitler (fosta ulita Karl Marx) si Mussolini. Pe 25 noiembrie, pentru toti cetatenii apti intre 16 si 60 de ani, se introduce munca obligatorie. Se acorda un salariu in bani si cartele pentru produse alimentare. Pe 26 noiembrie, se scot din biblioteci toata literatura **comunista** si asa-numitele carti ale “scriitorilor **sovietici**”.

La 27 noiembrie, se deschid 50 de școli, unde se organizează bufete și se oferă micul dejun **gratuit**. O dată pe săptămână, se învață limba română și legea lui Dumnezeu (religia).

La 28 noiembrie, s-au deschis toate bisericile **ortodoxe**, inchise de **comunisti** si pe care acestia nu reusisera sa le arunce in aer. Tot romanii au intocmit un plan de restaurare a catedralei care fusese distrusa in 1936 si reconstruita abia in 2002.

La 29 noiembrie, incepe sa functioneze o retea de traduceri. Impreuna cu emisiunile de limba **rusa**, se transmit emisiuni din **Germania**, **Italia** si **Romania**. La inceputul lui decembrie, s-au adus doua generatoare puternice din **Romania**.

Acum se putea oferi **lumina** electrica si populatiei. La 3 decembrie s-a anuntat **concurs** pentru politie. Competitia a fost enorma. La 7 decembrie, s-a deschis Observatorul astronomic. La 13 decembrie, se redeschide Teatrul de Opera. Premiera cu “Evghenii Oneghin”. Sala e arhiplina. La 14 decembrie, creste ratia de paine pe cartela. Functioneaza fabrica de paine si o multime de brutarii private.

In 1941, se restituie proprietatile pentru 2567 de cetateni din Odessa, care au probat cu documente ca le-au confiscat **comunistii**. La 16 decembrie, se deschid primele doua cantine unde saracii pot primi hrana **gratis**. Se distrug toate **monumentele comuniste**. Se da un decret care cere distrugerea tablourilor in care se prezinta **comunisti**. Se interzice interpretarea canteceilor **comuniste** in public.

La 22 decembrie, se reia alimentarea cu apa. In preajma Anului Nou, se organizeaza vanzarea carnila la preturi reduse. La 31 decembrie, se deschid 500 de **magazine** – 47 de patiserii, 7 librarii, 4 florarii si 2 pentru animale de companie si hrana pentru ele.

Opera “Faust” se joaca de un an cu succes si se deschid mai multe intreprinderi, mai ales pentru produse alimentare. Astfel, intr-o singura zi, a disparut toata puterea pe verticala.

Toti demnitarii, functionarii, procurorii, judecatorii, organele **sovietice** si de partid si-au incetat activitatea. Si in locul lor, au venit oameni noi, desemnati din diverse locuri. Nu mai exista niciun clan. Pe timpul lui Pantea, oficialii erau dati afara de la locul de munca pentru greseli – este o realitate.

Dar pe timpul Uniunii Sovietice? Alexandr Cerkasov a scris o carte in patru volume – “Ocupatia Odessei”, din care aproape jumatate se ocupa de afacerile financiare, le analizeaza scrupulos, cati bani s-au dat pentru un eveniment sau altul de catre primarie si se intreaba – de unde avea municipalitatea asemenea mijloace?

Mai mult, analizand documentele de arhiva, el ajunge la o cifra fantastica pentru bugetul Odessei la 31 august 1942: 61 milioane de marci. In conditiile in care 1 kilogram de paine costa 1-2 marci, un kilogram de carne de porc costa 4-5 marci. Desigur, din comertul local si din impozitele stranse la buget nu se putea ajunge la o asemenea suma.

In Odessa, locuiau atunci cam 250.000 de oameni. Aici se facuse un centru de schimb. Chiar daca administratia era romaneasca, singura **valuta** legala era marca germana. Eu nu stiu daca acest lucru s-a facut asa de simplu. Este posibil ca prin bugetul orasului sa se fi spalat marci sau ceva de acest gen. Cei care stiau adevarul nu au povestit nimic. Care era situatia cu **alimentele** in vremea romanilor? Am gasit doua raspunsuri la aceasta intrebare.

Batranii vorbeau “ca pe timpul NEP-ului”, cei foarte batrani – “ca pe timpul tarului”. Nu exista minuni aici. Luna noiembrie din 1941 a fost foarte calda si romanii au reusit sa semene multe culturi de toamna, iar in 1942, s-a strans o recolta grandioasa, de care **Romania** si **Moldovanu** aveau nevoie.

Tot ce crestea in regiunea Odessa ramanea aici. Ca sa stranga recolte, romanii s-au folosit de munca voluntara **sovietica**: toti elevii si studentii erau obligati sa lucreze 21 de zile in agricultura. Dupa 12 ani de foame stalinista, se putea si manca. Iata de exemplu un fragment de jurnal al lui Iuri Suhodolski, elev din Odessa, care se intoarce in Odessa in toamna lui 1942: “27.09.1942... Alalta**ieri** la ora 5 dimineata eram la Odessa.

Am venit pe jos. Ei bine, intalniri, pupaturi... M-am inscris la un colegiu **industrial**... Voi invata fara plata. In general, taxa era de 200 de marci pe an. Aici marcile se cheama ruble. Noian de produse alimentare, bucurie grozava. Ma duc cu tata si cu colegii. E jalnic sa te uiti la casele distruse. ..10.10.1942. In Odessa, ca sa fim sinceri, viata este restabilita.

Primarul orasului, dl. Gherman Pantea a spus la deschiderea Universitatii ca nivelul de trai din Odessa este mai ridicat decat in orice oras din vestul Europei. La piata, este uluitor de-a dreptul: salamuri, carne, unt, fructe si tot ce doresti. Sigur, totul e grozav de scump, dar totusi... Scolile si Universitatea functioneaza, merg tramvaiele. La fiecare pas, sunt **magazine** cu **reduceri**.

Pe strazi, merg doamne elegante (puternic pictate), romani si nemti”. E interesant, dar cine cumpara **alimente** din cele 9 piete si din sutele de **magazine** alimentare? E scump? Dar acum sunt mai **ieftine**? Ce salarii erau atunci? 120-150 de marci era salariul minim. Dar, de exemplu, un inginer putea sa ia linistit 600-700 de marci. Cina la restaurant costa 25 de marci. Erau si greutati cu unele marfuri ca **zaharul**, **sarea**, petrolul.

Cu petrolul e de inteles – trebuie pentru **razboi**. Insa pretul mare la **sare** se explica intr-un singur mod – aici nu exista **sare**. In ceea ce priveste **zaharul**, era o cerere foarte mare – romanii nu au bagat de seama ca localnicii faceau samahonca. Nu se gaseau incaltari si imbracaminte, desi in 1942, au inceput sa functioneze intreprinderi de incaltaminte si de confectii.

Au fost pornite doua fabrici care au functionat pana in anul 2000, si chiar erau numite “fabrici romanesti”. Functiona un aeroport **international**, functiona posta pentru comunicarea cu **Europa**.

La Odessa veneau cantareti de opera din **Italia**, artisti rusi emigranti. A fost un triumf turneul lui Piotr Leschenko, regele romantiei rusesti.

Dar dupa aprilie 1944, orice evocare pozitiva a acestei perioade era interzisa.

Situatia de la Odessa a inceput sa se inrautateasca din toamna lui 1943. Frontul se apropia, marca germana s-a prabusit din cauza inflatiei, preturile au crescut de cateva ori. Dar, comparativ cu perioada 1944-1948, cand bolsevicii au venit cu alta foame, cu toate atributurile (rahitism la copii, cu adulti care se umflau masiv, cu abandonarea copiilor prin orfelinate sau “uitarea” lor prin pietele orasului), in 1943 era mult mai bine. Taranii nu mai aduceau produsele la oras, asteptau vremuri mai bune.

Au pierdut totul in aprilie 1944 – le-au confiscat **sovieticii** toate produsele. In timp ce plecau, romanii au furat 5 troleibuze si liniile de pe strada Richelieu. Troleibuzele le-au adus inapoi curand.

Timp de doi ani, in **Romania** a existat un regim straniu – monarhia, dar cu **guvern comunist**, in care intrasera ticalosi si prosti degerati, de genul Annei Pauker si Gheorghiu-Dej.

In onoarea acestuia, a fost botezat un oras in **Rusia**, in timp ce in **Romania** niciun oras nu a primit numele vreunui **comunist**. (Fals. Brasovul se numea **Stalin**, iar Onesti devenise Gheorghe Gheorghiu-Dej – nota trad.).

“Conducatorul” Ion Antonescu si “**guvernatorul**” Gheorghe Alexianu au fost dusi la Moscova si inchisi in 1944 la Lubianka. Ce au vorbit ei acolo cu tortionarii sangerosi nu am idee, dar in 1946, **autoritatile comuniste** le-au croit un “**proces** popular” urgent, dupa care au fost impuscati. Intamplator, este foarte asemanator cu cazul lui Ceausescu.

Dupa **razboi**, Gherman Pantea a suferit doua **procese** din cauza crimelor de **razboi**, si in ambele **procese**, a fost achitat “din lipsa de probe”. Pana **astazi**, **istoricii** dau din cap – pentru ce? Versiunea populara vorbeste despre mijlocirea maresalului Timosenko. Insusi maresalul a fost in **Basarabia**, la Odessa, unde locuia sora lui si ca Pantea se ocupa personal sa nu-i lipseasca nimic.

Mie aceasta varianta mi se pare putin credibila.El traia linistit in **Romania**, isi scria memoriile, dar in vara lui 1967, in timpul lui Ceausescu, a intrat intr-o cafenea, a baut o cafea si a cazut mort. Familia l-a cautat trei zile. Moartea lui Pantea nu ar fi trezit suspiciuni, dar in acea perioada, in **Romania**, se ducea o campanie generala de purificare a celor care fusesera asociati cu participarea la **razboi** de partea Germaniei. (Fals. Aceasta campanie se incheiase inca din 1960, cand deja trupele **sovietice** fusesera retrase din **Romania** – nota trad.).

Piotr Lescenko a murit intr-un lagar din **Romania**, la constructia Canalului Dunare-Marea Neagra, care nu trebuie nimanui. Santierul a fost abandonat imediat dupa moartea lui **Stalin** si s-a reluat abia pe timpul lui Ceausescu. A costat miliarde.Multi localnici din Odessa au plecat cu romanii si NKVD i-a gasit in **Romania**.

URSS s-a dezmembrat in timp ce inca mai traiau cei care isi aminteau de prezenta romano-germana. Uniunea a pierdut tot ce putea pierde. **Germania**, chiar si cu teritorii pierdute, este la fel de viguroasa. **Romania** si-a pastrat practic teritoriile pe care le avea la 22 iunie 1941, iar acum ofera pasapoarte romanesti locuitorilor Basarabiei si din nordul Bucovinei. **Romania** este in **Uniunea Europeana**, in timp ce **Ucraina** si **Rusia** sunt aruncate pe marginea drumului.Eu nu am nicio indoiala ca **Romania** are anumite planuri cu aceste pamanturi.

Traducerea: Viorel Patrichi

Sursa traducere: asymetria-anticariat.blogspot.ro

Referinte/Note: ioncoja.ro